

2015-02-20

Avdelningen för tillväxt och samhällsbyggnad
Tove Göthner

Dricksvattenutredningen

Skydd av vattentäkter

Sveriges Kommuner och Landsting (SKL) har hösten 2014 lagt ut ett uppdrag på WSP att analysera kostnaden för att inrätta vattenskyddsområden i tre olika kommuner. Utredningen har visat exempel på kostnader och några generella slutsatser kan inte göras endast utifrån WSP:s uppdrag men den ger intentioner på utvecklingsområden för att förbättra och effektivisera arbetet.

Slutsatser

- Samhällets kostnader för inrättande av vattenskyddsområden är stora särskilt mot beaktande att det ska inrättas för samtliga kommunala vattenverk som finns i Sverige. Kostnaderna för inrättande av vattenskyddsområden påverkar andra investeringar som kommunen har för tillverkning av säkert dricksvatten.
- Kostnaderna för inrättande av vattenskyddsområden beror mer på processen än på storleken av vattenverket.
- Erfarenheter visar att arbetet med processen för inrättande av vattenskyddsområden förlängs i onödan eftersom det saknas styrning och vägledning för hur en sådan process ska bedrivas.

Behov för att effektivisera inrättande av vattenskyddsområden?

- Staten behöver ta fram en riskklassningsmodell för inrättande av vattenskyddsområden.
- Kommunerna måste bedöma om inrättande av vattenskyddsområde är samhällsekonomisk lönsamt.
- Staten behöver fastställa en process för hur inrättande av vattenskyddsområden ska gå till.
- Staten måste ta fram en vägledning för processen.
- Oklarheter i VA-lagstiftning och miljöbalken om hur kommunen ska kunna fördela kostnader som uppstår behöver klargöras.

Samhällsekonomisk analys

Det behövs en samhällsekonomisk analys för varje kommunalt vattenverk för att kunna bedöma om hur stor nytta samhället har av att det produceras dricksvatten på den utvalda platsen genom att jämföra kostnaderna för inrättande mot andra lösningar som exempelvis att dra vattenledningar från andra täkter m.m.

Tabell 4. Exempel på kostnader i relation till grunduppgifter om vattentäkterna som vattenskyddsområdena skyddar.

	Kommun		
	Falkenberg	Degerfors	Skellefteå
Total kostnad	565 200	307 300	948 000
Kostnad per hektar	1250	471	9979
Kostnad per antal personer som nyttjar vattentäkten ⁸	1413	36	1481
Kostnad per VA-abonment	22	93	51
Kostnad per uttagsmängd (m ³ /dygn)	6649	93	9480
Kostnad per invånare	13	32	13

Processen

- Riskinventering
  - Framtagande av förslag till föreskrifter
  - Interna möten och handläggning
  - Myndighetssamråd och remisser
  - Politisk beredning
1. Fastställa vilka moment som ingår i processen och vad dessa moment innebär.
  2. Utbildning i vägledningen att inrätta ett vattenskyddsområde med fokus på de olika momenten
  3. Förtydligande av vad de olika paragraferna i föreskrifterna innebär. Vad är lämplig nivå på skyddet?
  4. Ordna regionala nätverk där kommuner deltar för kunskapsutbyte.

Kommunerna kan med hjälp av detta och med bra exempel beräkna tidsåtgången och effektivisera sitt arbete. Behovet av en uppstartsfas kommer dock alltid finnas kvar för varje nytt vattenskyddsområde.

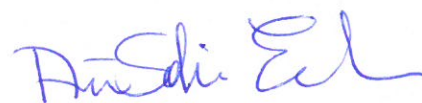
Fördelningen av kostnader

Det är viktigt att huvudmannen kan förutse kostnader. Det finns oklarheter i hur kostnader som uppstått hos andra delar i kommunen än huvudmannen kan överföras till VA-kollektivet.

Sveriges Kommuner och Landsting
Avdelningen för tillväxt och samhällsbyggnad

Gunilla Glasare

Ann-Sofie Eriksson